

NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK

Samenvatting Meerjarenplan

Nationaal Regieorgaan
Onderwijsonderzoek

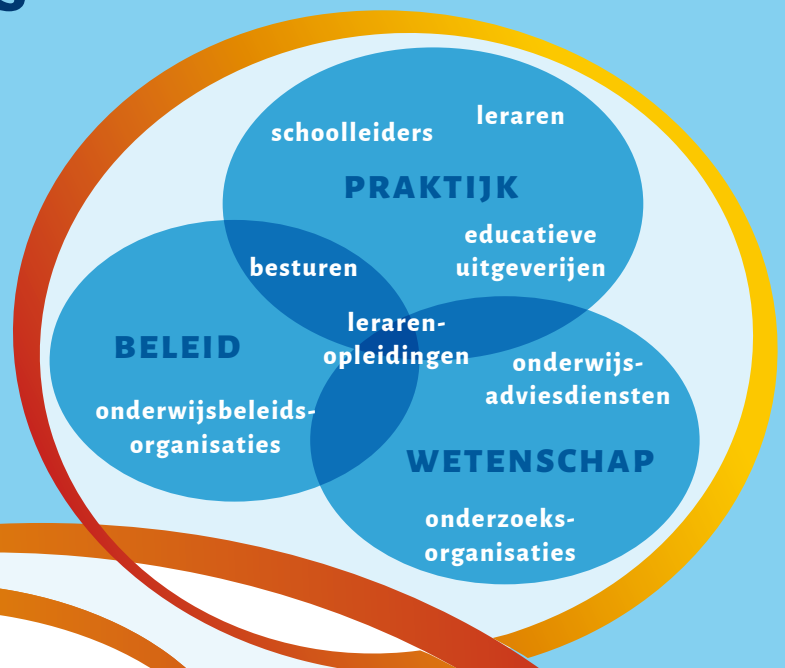
2021 - 2025

Samenvatting Meerjarenplan
Nationaal Regieorgaan
Onderwijsonderzoek

2021 - 2025

Vijf kennisfuncties

Voor een lerend onderwijssysteem zijn vijf kennisfuncties essentieel. Het NRO coördineert initiatieven die bijdragen aan deze kennisfuncties en de verbinding daartussen. Het NRO werkt hierin intensief samen met verschillende partijen.

VRAAG-ARTICULATIE

Op basis van actuele kennisvragen uit het onderwijs onderzoekbare vragen formuleren

KENNISDELING

Stimuleren dat kennis over wat wel en niet werkt via verschillende netwerken en initiatieven gedeeld wordt met het onderwijs

KENNIS-BENUTTING

Stimuleren dat kennis uit onderzoek in de klas, de school en in het onderwijssysteem echt gebruikt kan worden

KENNIS (CO)CREATIE

Samen met verschillende partners nieuwe kennis creëren om actuele vragen te beantwoorden

KENNIS-ORGANISATIE

Kennis toegankelijk en bruikbaar maken

1 Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek

Missie van het NRO

Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) werkt aan de verbetering en vernieuwing van het onderwijs met kennis uit onderzoek. Hierbij legt het NRO nadrukkelijk de verbinding tussen onderzoek, de onderwijspraktijk en het onderwijsbeleid. Het NRO coördineert en financiert onderzoek waar professionals in de onderwijspraktijk en het beleid behoefte aan hebben. Daarnaast maakt het NRO de resultaten uit onderwijsonderzoek vindbaar en toegankelijk, zodat de kennis zo goed mogelijk kan worden benut in de onderwijspraktijk en het beleid.

Achtergrond NRO

Het NRO is onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) en opgericht in 2012. In zowel 2015 als in 2018 is het NRO positief geëvalueerd.¹ De laatste evaluatie laat zien dat het NRO een steeds centralere rol in het onderwijsveld inneemt en proactief partijen bij elkaar brengt. Bovendien heeft het NRO een visie en strategie ontwikkeld voor het verbeteren van de kennisinfrastructuur. In 2019-2020 is de impact van het werk van het NRO onderzocht.² Het NRO blijkt een duidelijke, positieve impact te hebben op het onderwijsonderzoek in Nederland. De impact van het NRO op de onderwijspraktijk en het -beleid kan nog verder worden versterkt. Tot nu toe maken vooral leraren die regelmatig zoeken naar wetenschappelijke kennis om hun onderwijspraktijk te verbeteren gebruik van de kennis die het NRO bijeenbrengt. Leraren die weinig gebruikmaken van deze kennis voor de verbetering van hun onderwijs zijn minder bekend met het NRO.

Op basis van de positieve evaluaties hebben het Ministerie van OCW en NWO in juni 2020 het convenant van het NRO verlengd tot en met 31 december 2030. Daarmee kan het NRO in het komende decennium met onderwijsonderzoek een belangrijke rol blijven vervullen in het versterken van de kwaliteit van het onderwijs.

¹ Evaluatiecommissie NRO 2015 (2015). *Een Stap Verder. Evaluatie Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek 2015*. Evaluatiecommissie NRO 2018 (2018). *Evaluatie Nationaal Regieorgaan 2018*. NWO & Dialogic.

² Berenschot & I&O-research (2020). *De impact van activiteiten van het NRO. Evaluatieonderzoek Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek*. Den Haag: NRO.

Kennisfuncties voor een lerend onderwijssysteem

De aandacht voor de impact van onderwijsonderzoek en de relatie tussen onderwijsonderzoek en de onderwijspraktijk en het -beleid heeft de afgelopen jaren een stevige impuls gekregen. Voor een lerend onderwijssysteem zijn vijf kennisfuncties essentieel. Het NRO coördineert initiatieven die bijdragen aan deze kennisfuncties en de verbinding daartussen:

- 1 Vraagarticulatie:** *op basis van actuele kennisvragen uit het onderwijs onderzoekbare vragen formuleren*
- 2 Kennis(co)creatie:** *samen met verschillende partners door middel van wetenschappelijk onderzoek nieuwe kennis creëren om deze vragen te beantwoorden*
- 3 Kennisorganisatie:** *wetenschappelijke kennis toegankelijk en bruikbaar maken*
- 4 Kennisdeling:** *stimuleren dat kennis over wat wel en niet werkt via verschillende netwerken en initiatieven gedeeld wordt met het onderwijs*
- 5 Kennisbenutting:** *stimuleren dat kennis uit onderzoek in de klas, de school en in het onderwijssysteem echt gebruikt kan worden*

Voor de realisatie van de vijf kennisfuncties is het van belang dat alle partijen in het onderwijs hun verantwoordelijkheid nemen. Er is daarbij een rol voor onder andere besturen, schoolleiders, leraren, lerarenopleiders, onderzoekers, onderwijsadviseurs, uitgevers, publieke kennisorganisaties, de onderwijssectorraden, het Ministerie van OCW, regionale partners en het NRO. Binnen het beschikbare budget maakt het NRO duidelijke keuzes in de begrenzing van zijn eigen rol en bijdrage.

Programmering & financiering

Het NRO coördineert en financiert onderzoek waar professionals in de onderwijspraktijk en het -beleid behoefte aan hebben. Dit onderzoek vindt in cocreatie met onderwijsprofessionals, beleidsmakers en onderzoekers plaats.

WETENSCHAPPELIJKE KWALITEIT

Het NRO is een onafhankelijke financier van kwalitatief hoogstaand onderzoek over onderwijs. Alle onderzoek dat het NRO financiert, voldoet aan wetenschappelijke standaarden.

BASISBUDGET

Vanuit het basisbudget programmeert het NRO onderzoek langs drie lijnen:

- 1 Gebaseerd op een **landelijke** kennisagenda, input is verkregen vanuit de praktijk, het beleid en de wetenschap;
- 2 Gebaseerd op de landelijke kennisagenda, vertaald naar de kennisbehoeften in **regionale** samenwerkingsverbanden tussen onderwijs- en onderzoeksinstellingen;
- 3 Onderzoek naar **veelbelovende innovaties** binnen netwerken of groepen van scholen.

PROJECTEN-DATABASE

- Om ontsloten onderzoeksinzichten beter te gebruiken
- Om onderzoeksprogrammering van verschillende instellingen beter op elkaar af te stemmen
- Vanaf 2021 verbeterd: snel een beeld krijgen van gehanteerde onderzoeksmethoden en de hardheid van interventiestudies

ADDITIONELE MIDDELEN

Vanuit additioneel budget programmeert het NRO vooral beleidsgericht onderwijsonderzoek naar actuele onderwijsvraagstukken.

NATIONAAL COHORTONDERZOEK ONDERWIJS (NCO)

Nationale infrastructuur voor onderwijskundige data over leerlingen

- Mogelijkheid om snel onderzoek te doen naar actuele onderwijsvragen
- Weinig belasting voor de scholen
- Scholen krijgen bruikbare gegevens en inzichten over hun kwaliteit en prestaties terug

KENNISDELING

VRAAG-ARTICULATIE

KENNIS-BENUTTING

KENNIS (CO)CREATIE

KENNIS-ORGANISATIE

2 Programmering en financiering van onderwijsonderzoek

Onderzoek dat voldoet aan wetenschappelijke standaarden

Het NRO is een onafhankelijke financier van kwalitatief hoogstaand onderzoek over onderwijs. Aan alle soorten onderzoek die het NRO financiert stelt het de eis dat deze voldoen aan de wetenschappelijke standaarden. Hierbij valt te denken aan criteria als de interne en externe validiteit, de controleerbaarheid, cumulativiteit en ethische aspecten. Om voorstellen op dergelijke criteria goed te kunnen beoordelen, zullen in de beoordelingscommissies van het NRO altijd experts uit de wetenschap zitting hebben.

Regie op onderwijsonderzoek

Het NRO vervult een landelijke rol in de coördinatie van het onderwijsonderzoek. Zo wordt overlap in onderwijsonderzoek(sopdrachten) voorkomen en wordt vermeden dat belangrijke onderwijsthema's over het hoofd worden gezien. In 2020-2021 formuleert het NRO in cocreatie met betrokkenen uit de onderwijspraktijk, het onderwijsbeleid en de wetenschap een kennisagenda voor het onderwijs. Hierin zullen de belangrijkste onderwijsthema's die de komende jaren spelen centraal staan. Op basis van deze kennisagenda stelt het NRO een meerjarig onderzoeksprogramma voor de periode 2021-2025 op.

Vraagarticulatie en kennis(co)creatie staan centraal

Om ervoor te zorgen dat het onderzoek zoveel mogelijk aansluit bij het onderwijs zelf, stimuleert het NRO in verschillende fasen van een onderzoekstraject de samenwerking tussen onderwijsprofessionals, beleidsmakers en onderzoekers. Bij veel onderzoek staan twee punten centraal:

- 1** *Vragen uit de onderwijspraktijk en/of het onderwijsbeleid vormen het startpunt (vraagarticulatie);*
- 2** *Onderzoek vindt plaats in cocreatie in netwerken met vertegenwoordigers uit onderwijs en onderzoek (kennis(co)creatie).*

Drie soorten onderzoek vanuit het basisbudget

Vanuit het basisbudget programmeert het NRO in de komende jaren onderzoek langs drie lijnen:

- 1 *Onderzoek dat gebaseerd is op een landelijke kennisagenda, waarbij input is verkregen vanuit de praktijk, het beleid en de wetenschap;*
- 2 *Onderzoek dat gebaseerd is op de landelijke kennisagenda, maar vertaald naar de kennisbehoeften in regionale samenwerkingsverbanden tussen onderwijs- en onderzoeksinstellingen;*
- 3 *Onderzoek naar veelbelovende innovaties binnen netwerken of groepen van scholen.*

Binnen de onderzoekslijnen van het NRO is ruimte voor praktijkgericht, beleidsgericht en fundamenteel onderzoek. Het NRO zet nieuwe onderzoek uit door middel van calls for proposals.

Onderzoek vanuit additionele budgetten

Naast onderzoek via het basisbudget zet het NRO ook veel onderzoek uit vanuit additionele middelen die het ontvangt. Dit onderzoek betreft vooral beleidsgericht onderwijsonderzoek naar actuele onderwijsvraagstukken. Bij dit onderzoek zijn de resultaten van het onderzoek niet alleen relevant voor het onderwijsbeleid, maar regelmatig ook voor de onderwijspraktijk. Het NRO financiert vanuit additioneel budget ook internationaal vergelijkende onderzoeken. Voorbeelden hiervan zijn PIRLS (over de leesprestaties van leerlingen in het basisonderwijs) en TIMSS (over de kennis van exacte vakken van leerlingen in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs).

Een sterke data-infrastructuur voor het onderwijs

Naast het uitzetten van onderwijsonderzoek biedt het NRO met het **Nationaal Cohortonderzoek Onderwijs (NCO)** een landelijke infrastructuur voor onderwijskundige data over leerlingen. Deze infrastructuur zorgt ervoor dat snel onderzoek kan worden gedaan naar actuele onderwijsvragen, zonder de scholen daarbij te veel te belasten. Bovendien krijgen de scholen bruikbare gegevens en inzichten over hun kwaliteit en prestaties terug. Alle scholen in het primair en voortgezet onderwijs in Nederland ontvangen jaarlijks een op maat gemaakt rapport met informatie over hun leerlingen en oud-leerlingen. De rapportage wordt op dit moment al door ruim 80% van de schoolbesturen in het primair en voortgezet onderwijs gedownload.

Kennisknooppunt

Om de benutting van kennis uit onderwijsonderzoek te vergroten, ontwikkelt het NRO een landelijk kennis-knooppunt. Er is een nadrukkelijke wisselwerking tussen online activiteiten en fysieke bijeenkomsten.

DIGITALE VINDPLEK

- Toegankelijke en bruikbare overzichten over relevante thema's
- Kennisrotonde - antwoorden op vragen uit de praktijk
- Sterke onderwijsbrede zoekmachine

FYSIEKE ONTMOETINGEN

- Thematische en onderwijsbrede bijeenkomsten
- Om samenwerking tussen onderwijsprofessionals en onderzoekers te bevorderen
- Om het delen van toegankelijke kennis uit onderzoek te stimuleren

VOOR ALLE ONDERWIJS-SECTOREN

- Basisonderwijs
- Voortgezet onderwijs
- Middelbaar beroepsonderwijs
- Hoger onderwijs

BELANGRIJKSTE DOELGROEPEN

- Onderwijsprofessionals
- Lerarenopleiders
- Beleidsmakers
- Onderwijsonderzoekers

3 Gebruik van kennis uit onderzoek stimuleren

Regie op benutting van kennis

Naast regievoering op de programmering en financiering van onderwijsonderzoek zet het NRO de komende jaren sterk in op het voeren van *regie op de benutting van kennis uit onderzoek in de onderwijspraktijk en het onderwijsbeleid*. Hiermee wordt bedoeld dat het NRO andere partijen stimuleert, ondersteunt en met hen samenwerkt om voorwaarden voor kennisbenutting te realiseren en/of belemmeringen voor kennisbenutting te verminderen. Hierin volgt het NRO ook een advies uit het impactonderzoek van Berenschot.³ Het NRO zal bovendien stimuleren dat verschillende initiatieven in de landelijke kennisinfrastructuur voor het onderwijs zich in samenhang ontwikkelen. Om regie te voeren op kennisbenutting is intensieve samenwerking met onder andere de volgende partijen essentieel: (netwerken van en initiatieven voor) leraren, schoolleiders, schoolbesturen, lerarenopleidingen, onderwijsadviesdiensten, educatieve uitgeverijen, besturen, onderzoeksorganisaties en organisaties die bij het onderwijsbeleid betrokken zijn.

Speerpunten om zoveel mogelijk bij te dragen aan kennisbenutting

Het NRO richt zich op kennisbenuttingsactiviteiten waarvan de verwachte bijdrage op de onderwijspraktijk en het beleid het grootst is. Er is een aantal factoren te onderscheiden die invloed hebben op kennisbenutting. Deze zijn grofweg in te delen in vier niveaus:⁴

Niveau	Belangrijke factoren voor kennisbenutting
1 Onderzoekskennis	<i>Vindbare en toegankelijke kennis uit onderzoek</i>
2 Communicatie tussen partijen	<i>Structurele, gelijkwaardige en wederkerige samenwerking tussen onderwijsprofessionals en onderzoekers</i>
3 Individu	<i>Een onderzoekende houding en onderzoeksvaardigheden bij onderwijsprofessionals</i>
4 School	<i>Een onderzoekende cultuur en structuur in de instelling</i>

³ Berenschot & I&O-research (2020). *De impact van activiteiten van het NRO. Evaluatieonderzoek Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek*. Den Haag: NRO.

⁴ Schaik, P. van, Volman, M., Admiraal, W. & Schenke, W. (2018). *Barriers and conditions for teachers' utilisation of academic knowledge*. *International Journal of Educational Research*, 90, 50–63.

Het NRO richt zich bij zijn activiteiten vooral op de niveaus 1 en 2 uit bovenstaande tabel. Bij de andere twee niveaus, het individu en de school, spelen factoren een rol waarop het NRO geen of maar een beperkte invloed heeft.

Primaire doelgroepen bij het bevorderen van de kennisbenutting

Bij de kennisbenuttingsactiviteiten richt het NRO zich primair op de volgende specifieke doelgroepen:

- 1** *Onderwijsprofessionals bij wie sprake is van een onderzoekende houding/onderzoeksvaardigheden en/of op wier school een onderzoekende cultuur en/of structuur aanwezig is. Onder onderwijsprofessionals vallen: leraren, intern begeleiders, schoolleiders, onderwijsbestuurders en andere professionals die in of nabij scholen werken;*
- 2** *Lerarenopleiders;*
- 3** *Beleidsmedewerkers, onder andere van het Ministerie van OCW, van gemeenten en van scholen en schoolbesturen;*
- 4** *Onderwijsonderzoekers.*

Regelmatig wordt het NRO gevraagd of het niet álle onderwijsprofessionals zou moeten bereiken. Met de huidige beperkte financiële middelen richt het NRO zich bewust vooral op bovengenoemde doelgroepen. Hiermee sluit het NRO echter niet uit dat ook andere professionals in of rond het onderwijs baat (kunnen) hebben bij de kennis uit onderwijsonderzoek die het NRO toegankelijk en vindbaar maakt.

Landelijk kennisknooppunt

Om de vindbaarheid en bruikbaarheid van kennis uit onderwijsonderzoek te vergroten, ontwikkelt het NRO in de komende jaren een landelijk kennisknooppunt. Dit knooppunt ontsluit via (*thematische*) *overzichtspagina's* kennisbronnen, voorzieningen en netwerken over (de) belangrijk(st)e onderwijsthema's in de verschillende onderwijssectoren. Dat gebeurt op een voor de onderwijspraktijk en het onderwijsbeleid toegankelijke en bruikbare manier. Door thematisch te communiceren zorgt het NRO er ook voor dat onderzoeksresultaten niet versnipperd worden aangeboden. Daarnaast verbindt het NRO in het landelijk kennisknooppunt ook andere initiatieven in de kennisinfrastructuur, zoals regionale samenwerkingsverbanden, thematische kennistafels en expertgroepen – alsmede de kennis die deze initiatieven voortbrengen. Het NRO zal in het kennisknooppunt ook inzetten op online interactie tussen de gebruikers.

In eerste instantie zet het NRO in het kennisknooppunt in op een beperkt aantal onderwijsthema's, waarvoor het NRO additionele middelen ontvangt. In een latere fase hoopt het NRO het kennisknooppunt te kunnen uitbreiden met meer thema's.

Het kennisknooppunt kent een nadrukkelijke wisselwerking tussen fysieke bijeenkomsten en online activiteiten ter bevordering van de kennisbenutting.

Online activiteiten in het kennisknooppunt

In het online gedeelte van het kennisknooppunt komen de belangrijkste kennisbenuttingsactiviteiten van het NRO bij elkaar:

Thematische overzichten Een van de manieren waarop het NRO onderzoek toegankelijk maakt is via thematische overzichten. Het is een speerpunt van het NRO om dit soort overzichten te bieden van thema's die breed leven in de onderwijspraktijk en het onderwijsbeleid. Onderwijsprofessionals hebben veel behoefte aan deze thematische overzichten, omdat het voor hen vaak lastig en tijdrovend is om een goed overzicht te krijgen van relevante inzichten uit onderzoek over vragen die bij hen leven.

De Kennisrotonde De Kennisrotonde is het online loket voor de beantwoording van vragen uit het onderwijs met kennis uit onderzoek. Via de Kennisrotonde komen empirisch gefundeerde inzichten over wat wel en wat niet werkt op een toegankelijke wijze beschikbaar. Daarmee beoogt de Kennisrotonde leraren, schoolleiders, lerarenopleiders en beleidsmakers te helpen bij het maken van keuzes die bijdragen aan de verbetering en vernieuwing van het onderwijs.

De Kennisrotonde is recent zeer positief geëvalueerd.⁵ De antwoorden zijn van hoge kwaliteit en goed bruikbaar. Antwoorden van de Kennisrotonde worden op grote schaal gelezen, gedeeld en besproken. En het websitebereik laat zien dat de Kennisrotonde met een toename van ongeveer 100.000 unieke paginaweergaven in 2017-2018 naar circa 160.000 in 2018-2019 een vrij hoog bereik heeft en dat dit bereik toeneemt. De komende jaren zet de Kennisrotonde onder andere in op verdere groei van het bereik en op behoud van de inhoudelijke kwaliteit en toegankelijkheid.

Toegang tot wetenschappelijke literatuur Het NRO en de Koninklijke Bibliotheek bieden leraren verruimde toegang tot wetenschappelijke artikelen over onderwijs die normaliter achter een betaalmuur staan. Duizenden leraren maken hier al gebruik van. Daarnaast is er de Toolkit Toegang tot wetenschappelijke literatuur. Deze biedt tips voor het vinden, raadplegen, duiden en implementeren van inzichten uit onderzoek.

De projectendatabase De projectendatabase biedt een overzicht van onderzoeksprojecten die het NRO en diverse andere organisaties financieren. Voor de verschillende doelgroepen van het NRO vormt de database een nuttige bron van kennis. Niet alleen om de ontsloten onderzoeksinzichten te gebruiken, maar ook om de onderzoeksprogrammering van verschillende instellingen beter op elkaar af te stemmen, zodat overlap voorkomen wordt en onderzoek wordt gedaan naar alle belangrijke onderwijsthema's. Vanaf het schooljaar 2021-2022 biedt de projectendatabase meer mogelijkheden om snel een beeld te krijgen van gehanteerde onderzoeksmethoden en de hardheid van interventiestudies.

⁵ Berenschot & I&O-research (2020). *De impact van de Kennisrotonde op en via niet-vraagstellers*. Berenschot & I&O-research (2020). *De impact van activiteiten van het NRO. Evaluatieonderzoek Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek*. Den Haag: NRO.

Fysieke bijeenkomsten

Voor het bevorderen van de wisselwerking tussen praktijk, beleid en onderzoek zijn fysieke ontmoetingen/ bijeenkomsten essentieel, naast het online stimuleren van kennisbenutting.⁶ Het NRO organiseert al langere tijd zelf ontmoetingen, zoals het NRO-congres en thematische congressen over onderwijsachterstanden, jeugd en passend onderwijs. Ook draagt het bij aan ontmoetingen van anderen, zoals het Kennisfestival van OCW en de bijeenkomsten van researchED. In de komende jaren zal het NRO bij de organisatie van fysieke bijeenkomsten een rol blijven vervullen.

4 Evaluatie

In het nieuwe convenant van het NRO zijn evaluaties voorzien in 2024 en 2028. Naast deze evaluatiemomenten zal het NRO zelf jaarlijks kritisch terugkijken op de uitgevoerde activiteiten en op basis van deze zelfreflectie het eigen meerjarenplan bijstellen.

5 Organisatie

De NRO-organisatie wordt in lijn gebracht met de hierboven beschreven doelen en ambities. De NRO Stuurgroep ziet op hoofdlijnen toe op de activiteiten van het NRO. Daartoe volgt de Stuurgroep de ontwikkelingen in het Nederlandse onderwijs vanuit het perspectief van het onderzoek en stelt zij de begroting en het meerjarenplan vast.

Daarnaast worden de huidige drie programmaraden voor praktijkgericht, beleidsgericht en fundamenteel onderzoek samengevoegd tot één Programmaraad die al het onderzoek van NRO regisseert. De bedoeling is dat hiermee de samenhang tussen de verschillende typen onderzoek wordt vergroot. Bovendien stelt het NRO een Kennisbenuttingsraad in, die zeggenschap heeft over het beleid en de activiteiten voor kennisbenutting en communicatie.

Zowel de Programmaraad als de Kennisbenuttingsraad functioneert onder de verantwoordelijkheid van de NRO Stuurgroep.

⁶ Hopwood-Stephens, I., & McMahon, K. (2019). Reaching in-service primary teachers with research innovations: the role of dissemination events in stimulating download activity. *European Journal of Teacher Education*, 42 (3), 297-314.

**NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK (NRO)**

Postadres:
Postbus 93461
2509 AL Den Haag

Bezoekadres:
Laan van Nieuw Oost Indië 300
2593 CE Den Haag

E-mail: info@nro.nl
Website: www.nro.nl

NRO
NATIONAAL REGIEORGAAN
ONDERWIJSONDERZOEK